

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14311/2023
15.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Мирјана Митић, адвокат из ..., против тужених ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Ивана Шумкарац Митровић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужених, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2051/22 од 12.10.2022. године, у седници одржаној 15.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог ББ изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2051/22 од 12.10.2022. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог ВВ изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2051/22 од 12.10.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 35261/20 о 28.10.2021. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе према поднеску тужиље од 15.06.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужиља тражила да се обавезу тужени ББ и ВВ да јој солидарно исплате износ од 1.945.728,57 динара са законском затезном каматом почев од 03.03.2001. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужиља тражила да се обавезу тужени ББ и ВВ да јој солидарно исплате износ од 31.587,51 евра са домицилном каматом почев од 01.01.2002. године до 24.12.2012. године и законском затезном каматом на валуту евро почев од 25.12.2012. године до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужиља да туженима ББ и ВВ накнади трошкове поступка у износу од 1.120.500,00 динара са законском затезном каматом почев од наступања услова за извршност пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2051/22 од 12.10.2022. године, ставом првим изреке, потврђена је наведена првостепена пресуда у ставу другом изреке, делу става трећег изреке којим је одбијен тужбени захтев да се обавезу тужени ББ да тужиљи солидарно са туженим ВВ исплати износ од 31.587,51 евра са

домицилном каматом почев од 01.01.2002. године до 24.12.2012. године а од 25.12.2012. године до исплате са законском затезном каматом на валуту евро, као и да се обавезе тужени ВВ да тужиљи солидарно са туженим ББ исплати износ од 2.611,78 евра са домицилном каматом почев од 01.01.2002. године до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године па до исплате са законском затезном каматом као домицилну камату на износ од 28.975,73 евра почев од 01.01.2002.године до 13.11.2007.године и у овом делу жалба тужиље одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, преиначена је наведена првостепена пресуда у преосталом делу става трећег изреке тако што је обавезан тужени ВВ да тужиљи исплати износ од 28.975,73 евра са каматом по стопи Европске централне банке почев од 14.11.2007. године па до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године па до исплате са законском затезном каматом, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртном изреке првостепене пресуде, тако што је обавезана тужиља да туженом ББ накнади трошкове парничног поступка у износу од 560.260,00 динара са законском затезном каматом почев од наступања услова за извршност пресуде па до исплате, а ставом петим изреке, обавезан тужени ВВ да тужиљи АА накнади трошкове парничног поступка у износу од 979.399,10 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију су благовремено изјавили тужени преко заједничког пуномоћника адвоката, побијајући наведену пресуду у ставу другом и ставу четвртном изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, а предложили да ревизијски суд дозволи одлучивање о посебној ревизији тужених изјављеној против правноснажне пресуде у наведеном делу.

Тужиља је доставила одговор на ревизију.

Врховни суд је утврдио да је ревизија туженог ББ недозвољена јер он нема правни интерес за побијање правноснажне пресуде у делу који се на њега не односи. Према туженом ББ је тужбени захтев правноснажно одбијен и тужиља обавезана да му накнади трошкове поступка.

Закон о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23) прописао је у члану 410. став 2. да је ревизија недозвољена ако лице које је изјавило ревизију нема правни интерес за подношење ревизије. Такав је овде случај са туженим ББ, због чега је на основу члана 413. истог закона одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је утврдио да је ревизија туженог ББ дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, па је испитао другостепену пресуду у побијаном делу применом члана 408. истог закона и утврдио да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Битна повреда из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП на коју ревизија указује, није предвиђена као дозвољени разлог због којег се ревизија може изјавити применом члана 407. став 1. ЗПП. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП јер од стране другостепеног суда није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене одредаба овог закона, па нема ни битне повреде која би представљала дозвољени разлог за ревизију по члану 407. став 1. тачка 3. ЗПП.

У конкретном случају, другостепени суд је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом и одлуку засновао на оцени о правном значају чињеница које је првостепени суд утврдио, поступајући у складу са одредбом члана 394. тачка 4. ЗПП која овлашћује другостепени суд да преиначи првостепену пресуду

ако сматра да је чињенично стање у првостепеној пресуди правилно утврђено, али да је првостепени суд погрешно применио материјално право. Овде је то случај био са рачунањем рока застарелости потраживања као материјално-правног приговора. О правилности примене материјалног права води се рачуна по службеној дужности у поступцима по правним лековима.

Посредно или непосредно оспоравање утврђеног чињеничног стања, укључујући оспоравање оцене доказа чиме се у суштини оспорава утврђено чињенично стање, у поступку по ревизији није дозвољено, с обзиром да је императивном одредбом члана 407. став 2. ЗПП прописано да ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, осим у случају из члана 403. став 2. овог закона, која одредба овде није примењена код доношења побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила и тужени ББ били су у браку од новембра 1996. године до априла 2003. године када је њихов брак разведен. Њихово дете је рођено 1997. године. У почетку брака супружници су живели у стану у власништву покојног ГГ, оца туженог ВВ и деде туженог ББ. ГГ је тај стан продао 22.07.1997. године за цену од 65.000 ДМ и тако добијени новац уложио у претварање таванског простора у стамбени простор у згради број .. у ... улици. О извођењу радова на претварању таванског у стамбени простор ГГ је са ДД, као наручиоцем и ЂЂ, као извођачем радова закључио уговор о грађењу 15.07.1997. године, којим је вредност потребних грађевинских радова процењена на 86.000 ДМ од чега је ГГ требало да обезбеди 80.000 ДМ, а ДД 6.000 ДЕМ. Договор ГГ и ДД био је такав да највећи део трошкова грађења два стана у поткровљу сноси ГГ, а ГГ мањи део од 6.000 ДЕМ, јер је ДД претходно од власника станова откупио поткровље зграде, извео грађевинске радове на санацији фасаде, прибавио дозволу за градњу и измирио све дажбине према држави, као и да једна стамбена јединица која се изгради припада ДД, а друга ГГ. Решењем надлежног органа Општине Звездара од 23.03.1999. године ГГ је одобрена употреба изведених радова привременог карактера на делу поткровља лево од степеништа са делимичним надзиђивањем у циљу формирања независне стамбене јединице, стана број 1 галеријског типа површине 137,72м² у ... улици број .. . Када је ГГ преминуо ...2022. године за наследника на стану број 1 оглашен је његов син ББ, коме је као инвеститору решењем надлежног органа Општине Звездара од 14.11.2007. године одобрена легализација изведених радова на адаптацији дела поткровља лево од степеништа у ... број .. у циљу формирања независне стамбене јединице типа дуплекс укупне површине 137,79м². Овим решењем је инвеститору одобрена и употреба овог стана и одлучено да по правноснажности решења престају да важе решења истог органа од 07.05.1998. и 23.03.1999. године. Дакле, легализација и употреба стана је одобрена ББ као инвеститору 14.11.2007.године

Према утврђеном, вредност радова на претварању таванског простора у две независне стамбене јединице - галеријског - дуплекс типа површине по 137,79м² у време извођења радова 1997. године износила је 56.671,60 ДМ по свакој стамбеној јединици. ГГ је обезбедио 65.000 ДЕМ од продаје стана на другој локацији, ДД 6.000 ДЕМ, а преостали износ обезбедила је тужила од своје посебне имовине, и то износ од 56.671,60 ДМ што прерачунато у евро износи 28.975,73 евра. Наведени износ тужила је обезбедила од новца добијеног на поклон од својих родитеља и бабе.

У овој парници покренутој тужбом 20.09.2007. године правноснажно је одбијен захтев тужиле за утврђење својинског удела на предметном стану, а о евентуалном облигационом захтеву који је постављен 18.01.2011. године је правноснажно одлучено овде побијаном пресудом другостепеног суда. Према туженом ББ је правноснажно одбијен облигациони захтев тужиле јер он није власник стана и није његова имовина

увећана за уложену вредност посебне имовине тужиле. По оцени нижестепених судова, пасивно легитимисан за враћање користи остварене улагањем новца тужиле у овом случају је тужени ВВ јер је његова имовина увећана за средства која је као посебну имовину у изградњу стана унела тужила.

Међутим, првостепени суд је погрешно оценио основаним истакнути приговор застарелости потраживања, узимањем да је рок застарелости из члана 371. Закона о облигационим односима почео тећи пре него што је туженом ВВ одобрена легализација радова извршених на претварању таванског простора у стамбени, решењем надлежног органа Општине Звездара од 14.11.2007. године, као меродавног за ток застарелости потраживања користи од увећања имовине, а то је стан са грађевинском дозволом односно одобрењем градње и употребе које гласи на туженог ВВ као инвеститора. Позивом на члан 24. Закона о изградњи објеката („Службени гласник Републике Србије“ број 44/95 ... 43/01) и дату оцену да рок застарелости није протекао до подизања захтева за враћање уложеног, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, тако што је обавезао туженог ВВ да тужилци исплати износ од 28.975,73 евра са припадајућом каматом, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Висина обавезе туженог еквивалентна је висини уложених девизних средстава тужиле. О основаности захтева је одлучено применом правила о накнади користи из члана 219. Закона о облигационим односима.

Ревизија туженог ВВ није основана у оспоравању правилности и законитости пресуде другостепеног суда у побијаном делу.

Ревидент је власник стана ради чије изградње је тужила у току трајања брака са његовим сином, уложила новац лично добијен на поклон од своје родбине. Учињеним улагањем свог новца, тужила је у великој мери допринела томе да стан буде изграђен и касније легализован од стране туженог, који га је и формално наследио после смрти свог оца, те постигао да му имовина буде увећана за вредност тужилиних улагања. У таквој ситуацији, по правилима о стицању без основа, тужени дугује тужилци накнаду у висини која је правилно одређена од стране другостепеног суда. Према општим правилима о стицању без основа прописаним у члану 210. Закона о облигационим односима кад је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а кад то није могуће да - накнади вредност постигнутих користи (став 1); обавеза враћања односно накнаде вредности настаје и кад се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао (став 2).

Насупрот ревизијским наводима, управо зато што стан бр. .. у улици .. бр. .. у Београду, не представља заједничку имовину тужиле и туженог ББ, већ је својину на стану остварио ревидент ВВ, основано тужила од њега потражује вредност еквивалентну ономе што је она уложила у изградњу путем које је тај стан настао. На одлучивање, утицаја не могу имати преклузијом захваћена истицања ВВ да он није власник стана, као ни тек уз ревизију приложени уговор о поклону од 14.6.2012.године којим је предметним станом располагао у корист сина ББ, те ни исправе из управног поступка које претходе решењу од 14.11.2007. године којим је поступак озакоњења градње окончан. Осим тога, отуђење ствари или права о коме тече парница, не спречава да се парница међу истим странкама доврши (члан став 1. ЗПП). Како ни осталим наводима ревизије у питање није доведена правилност и законитост побијане пресуде, ревизија је у целини неоснована.

Према исходу спора, правилно је одлучено о трошковима поступка применом члана 153. и 154. ЗПП.

Захтев тужиле за накнаду трошкова одговора на ревизију је одбијен, јер трошкови одговора на ревизију не представљају трошкове потребне за вођење парнице.

Из изнетих разлога, на основу члан 414. став 1. и члана 165. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом и трећем изреке ове пресуде.

Председник већа - судија
Весна Субић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић